

NARODOWY
BANK POLSKI

Grudzień 2023 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Materiał opracował:
Departament Zagraniczny
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej

Autorzy:
Agnieszka Brewka
Magdalena Gąsior
Małgorzata Kloc-Konkołowicz
Martyna Migąła
Adrian Przerywacz
Paweł Smaga
Honorata Wyganowska
Beata Zdanowicz

Redakcja:
Magdalena Gąsior

Przegląd opracowano na podstawie informacji dostępnych na stronach internetowych: Komisji Europejskiej, Rady Unii Europejskiej, Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz serwisu internetowego www.euractiv.com.

Narodowy Bank Polski
00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
nbp.pl

© Copyright Narodowy Bank Polski, 2024

Spis treści

Najważniejsze w numerze	4
1. Komisja Europejska	5
1.1. Plan emisji obligacji UE na pierwsze półrocze 2024 r.	5
2. Rada Europejska	6
2.1. Posiedzenie Rady Europejskiej 14–15 grudnia	6
3. Rada Unii Europejskiej	7
3.1. Posiedzenie Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych 8 grudnia	7
3.2. Porozumienie w sprawie utworzenia nowego europejskiego urzędu ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu	8
3.3. Porozumienie Rady UE i PE dotyczące dyrektywy w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju	9
3.4. Wypłacalność II i IRRD: porozumienie Rady UE i PE co do nowych przepisów dla sektora ubezpieczeń	9
3.5. Uzgodnienie mandatu negocjacyjnego Rady UE w sprawie projektu rozporządzenia o działalności ratingowej ESG	11
3.6. Porozumienie w sprawie reformy unijnych ram zarządzania gospodarczego	11
4. Eurogrupa	13
4.1. Posiedzenie Eurogrupy 7 grudnia	13
5. Europejski Bank Centralny	15
5.1. Posiedzenie Rady Prezesów 14 grudnia	15
5.2. Aktualizacja klucza kapitałowego EBC	16
5.3. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych	16
6. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	18
6.1. Raport w sprawie czynników ryzyka w sektorze bankowym UE	18
6.2. Opinia EBA w sprawie zielonych kredytów	19
6.3. Raport w sprawie limitu ochrony depozytów	20
7. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego	22
7.1. Raport w sprawie ryzyka wynikającego ze zmian klimatu oraz związanej z nim polityki makroostrożnościowej	22

7.2. Opinia w sprawie planów przedłużenia przez władze szwedzkie obowiązywania instrumentu makroostrożnościowego wprowadzonego na podstawie art. 458 rozporządzenia w sprawie rynków kapitałowych	23
7.3. Zalecenie w sprawie planów wprowadzenia przez władze portugalskie sektorowego bufora ryzyka systemowego	23
Spis skrótów	25

Najważniejsze w numerze

- **Porozumienie w sprawie utworzenia nowego europejskiego urzędu ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu**

Rada Unii Europejskiej i Parlament Europejski (PE) osiągnęły wstępne porozumienie w sprawie utworzenia europejskiego urzędu ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (Anti-money Laundering Agency, AMLA). Nowy urząd będzie istotnym ogniwem unijnego systemu AML/CFT (*anti-money laundering and combating the financing of terrorism*). Zakłada się, że działanie AMLA poprawi nadzór nad stosowaniem przepisów AML/CFT w Unii Europejskiej (UE) i ułatwi współpracę między jednostkami analityki finansowej.

[wiecej w pkt 3.2](#)

- **Raport w sprawie ryzyka wynikającego ze zmian klimatu oraz związanej z nim polityki makroostrożnościowej**

Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board, ESRB) opublikowała raport w sprawie polityki makroostrożnościowej mającej ograniczać ryzyko związane ze zmianami klimatu. ESRB przeanalizowała: kwestie dotyczące nadzoru nad ryzykiem klimatycznym, ramy polityki makroostrożnościowej związanej z tym ryzykiem oraz propozycje ram szerszej analizy potencjalnego wpływu degradacji przyrody na stabilność finansową.

[wiecej w pkt 7.1](#)

1. Komisja Europejska

1.1. Plan emisji obligacji UE na pierwsze półrocze 2024 r.

Dnia 12 grudnia 2023 r. Komisja Europejska (KE) [opublikowała](#) plan emisji obligacji UE w pierwszej połowie 2024 r. Zgodnie z nim KE zamierza wyemitować w tym okresie obligacje UE o łącznej wartości do 75 mld euro. Pozyskane w ten sposób środki zostaną przeznaczone na pokrycie płatności dotacji i pożyczek dla państw członkowskich UE w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Recovery and Resilience Facility, RRF), będącego głównym komponentem unijnego funduszu odbudowy gospodarczej Next Generation EU (NGEU).

Łączna wartość środków finansowych pozyskanych przez KE w 2023 r. z emisji i aukcji obligacji to 115,9 mld euro, z czego 18 mld euro zostało przeznaczono na pomoc finansową dla Ukrainy.

2. Rada Europejska

2.1. Posiedzenie Rady Europejskiej 14–15 grudnia

W trakcie [szczytu](#) przywódcy państw UE dyskutowali m.in. na temat śródkresowej rewizji wieloletnich ram finansowych (WRF) 2021–2027. Przedstawiciele 26 państw członkowskich wyrazili zdecydowane poparcie dla [schematu negocjacyjnego](#) dotyczącego rewizji obowiązujących WRF. Z uwagi na brak poparcia Węgier w tej kwestii, wynikający z niezgody tego państwa na zaproponowany przez KE nowy Instrument na Rzecz Ukrainy, Rada Europejska nie osiągnęła porozumienia w sprawie kierunków rewizji WRF 2021–2027. Jak zaznaczono w [konkluzjach](#) przyjętych podczas szczytu, kwestia ta ma zostać ponownie omówiona na forum Rady Europejskiej na początku 2024 r.

Schemat negocjacyjny poparty przez 26 państw członkowskich przewiduje zwiększenie WRF 2021–2027 o kwotę 64,6 mld euro, która miałaby zostać przeznaczona na następujące nowe priorytety:

- 50 mld euro na Instrument na rzecz Ukrainy (17 mld w formie dotacji i 33 mld euro jako pożyczki),
- 2 mld euro na zarządzanie migracją i granicami (dział 4 WRF),
- 7,6 mld euro na działania w obszarze „sąsiedztwo i świat” (dział 6 WRF),
- 1,5 mld euro na Europejski Fundusz Obronny w ramach nowego instrumentu o nazwie „platforma na rzecz technologii strategicznych dla Europy” (Strategic Technologies European Platform, STEP),
- 2 mld euro na instrument elastyczności,
- 1,5 mld euro na rezerwę na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (Solidarity and Emergency Aid Reserve, SEAR).

3. Rada Unii Europejskiej

3.1. Posiedzenie Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych 8 grudnia

Podczas [posiedzenia](#) rozmawiano o reformie unijnych ram zarządzania gospodarczego, czyli zestawu wspólnych przepisów w zakresie krajowej polityki fiskalnej i gospodarczej, które dotyczą wszystkich państw członkowskich. Przeprowadzono również dyskusję na temat dokumentów opublikowanych przez KE 21 listopada br. w ramach tzw. semestru europejskiego¹: rocznej analizy wzrostu gospodarczego w 2024 r., sprawozdania przedłożonego w ramach mechanizmu ostrzegania oraz zaleceń dotyczących polityki gospodarczej w strefie euro.

Rada wymieniła także poglądy na temat stanu implementacji RRF oraz przyjęła decyzje wykonawcze zatwierdzające zmienione krajowe plany odbudowy (KPO) przedstawione przez 13 państw członkowskich: Belgię, Bułgarię, Chorwację, Cypr, Finlandię, Grecję, Irlandię, Łotwę, Niemcy, Polskę, Rumunię, Węgry i Włochy. W przypadku większości tych państw (z wyjątkiem Bułgarii, Irlandii i Niemiec) zmienione KPO zawierają nowe rozdziały dotyczące REPowerEU, tj. planu uniezależnienia UE od rosyjskich paliw kopalnych.

Wartość zatwierdzonego przez Radę zmienionego KPO Polski to 59,8 mld euro, w tym 25,3 mld euro dotacji (22,5 mld euro pierwotnego przydziału dotacji z RRF po obniżeniu z 23,9 mld euro, wynikającym z aktualizacji klucza przydziału tych dotacji dla poszczególnych państw członkowskich, a także 2,8 mld dodatkowych dotacji z RRF przeznaczonych na realizację reform i inwestycji ujętych w rozdziale REPowerEU) oraz 34,5 mld euro pożyczek (pierwotnie przyznane 11,5 mld euro plus nowo wnioskowane pożyczki w kwocie 23 mld euro).

W wyniku zatwierdzenia polskiego KPO przez Radę Polska uzyskała prawo do otrzymania zaliczki w kwocie 5,05 mld euro (0,55 mld euro z części dotacyjnej i 4,5 mld euro z części pożyczkowej), przeznaczonej na realizację działań w ramach REPowerEU.

W trakcie posiedzenia ministrowie zapoznali się również z aktualnymi informacjami na temat gospodarczo-finansowych skutków napaści Rosji na Ukrainę, przedstawionymi przez KE. Ponadto prezydencja hiszpańska przedstawiła sprawozdania z postępów prac w takich obszarach, jak: nowe zasoby własne UE², pakiet propozycji legislacyjnych dotyczących waluty euro (Single

---

¹ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z października–listopada 2023 r.

² Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z maja–czerwca 2023 r.

Currency Package)³, pakiet legislacyjny dotyczący VAT w epoce cyfrowej⁴ oraz reforma polityki celnej UE. Rada zatwierdziła także sprawozdanie dla Rady Europejskiej dotyczące spraw podatkowych, w którym ogólnie omówiono stan prac nad najważniejszymi kwestiami z zakresu opodatkowania będącymi obecnie przedmiotem negocjacji.

Ponadto podczas posiedzenia prezydencja hiszpańska przedstawiła [postępy prac](#) nad kluczowymi projektami legislacyjnymi w dziedzinie usług finansowych.

3.2. Porozumienie w sprawie utworzenia nowego europejskiego urzędu ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu

Rada UE i PE [zawarty](#) 13 grudnia 2023 r. wstępne porozumienie w sprawie utworzenia nowego europejskiego urzędu ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AMLA). Zakłada się, że urząd będzie filarem unijnego systemu AML/CFT, a jego utworzenie ma poprawić nadzór i ułatwić współpracę między jednostkami analityki finansowej.

KE przedstawiła wniosek w sprawie powołania AMLA⁵ w lipcu 2021 r. w odpowiedzi na potrzebę ujednolicenia systemu nadzoru. Na mocy nowych przepisów AMLA będzie sprawował pośredni i bezpośredni nadzór nad podmiotami zobowiązanymi stwarzającymi największe ryzyko w sektorze finansowym. W celu zapewnienia przestrzegania przepisów urząd wyposażono m.in. w możliwość nakładania kar pieniężnych na podmioty, wyłącznie w przypadkach poważnych, systematycznych lub wielokrotnych naruszeń bezpośrednio stosowanych wymogów. Ponadto AMLA będzie wspierał sektor niefinansowy przez przeprowadzanie przeglądów i badanie ewentualnego łamania przepisów AML/CFT, a także wydawanie niewiążących zaleceń.

Rada UE i PE osiągnęły wstępne porozumienie w sprawie utworzenia europejskiego urzędu AMLA. Będzie on istotnym ogniwem unijnego systemu AML/CFT. Zakłada się, że działanie AMLA poprawi nadzór nad stosowaniem przepisów AML/CFT w UE i ułatwi współpracę między jednostkami analityki finansowej.

³ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z maja–czerwca 2023 r.

⁴ Pakiet ten składa się z projektów trzech aktów prawnych: (i) rozporządzenia wprowadzającego jedną rejestrację do celów podatku VAT, (ii) dyrektywy o przepisach VAT dla podmiotów gospodarki opartej na platformach w odniesieniu do transportu pasażerskiego i krótkoterminowego najmu lokali mieszkalnych, (iii) rozporządzenia o obowiązkach dotyczących sprawozdawczości cyfrowej wykorzystującej fakturowanie elektroniczne dla firm prowadzących w UE działalność transgraniczną.

⁵ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z lipca 2021 r.

Porozumienie nie objęło decyzji co do lokalizacji siedziby urzędu. KE [rozpoczęła](#) procedurę wyboru lokalizacji AMLA, ogłaszając 28 września 2023 r. możliwość zgłaszania oficjalnych propozycji przez państwa członkowskie.

3.3. Porozumienie Rady UE i PE dotyczące dyrektywy w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju

PE oraz Rada UE osiągnęły 14 grudnia 2023 r. wstępne [porozumienie](#) dotyczące dyrektywy w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju. Dyrektywa ma na celu zapobieganie negatywnym skutkom działalności dużych przedsiębiorstw dla środowiska oraz praw człowieka, np. degradacji gleby, zmniejszeniu różnorodności biologicznej, zanieczyszczeniu wody lub powietrza czy wykorzystywaniu pracy niewolniczej bądź pracy dzieci. Akt prawny będzie dotyczyć firm zatrudniających ponad 500 pracowników i osiągających globalne przychody netto ponad 150 mln euro rocznie⁶. Przedsiębiorstwa mają być zobowiązane do uwzględnienia należytej staranności w zakresie zrównoważonego rozwoju w swojej polityce i systemach zarządzania ryzykiem, zapobiegania potencjalnym niekorzystnym skutkom dla środowiska i praw człowieka oraz ich łagodzenia, usuwania rzeczywistych niekorzystnych skutków, a także do przyjęcia planu zapewniającego zgodność działalności tych firm z celami porozumienia paryskiego (ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5°C) oraz z europejskim celem neutralności klimatycznej do 2050 r.⁷ Zapobieganie negatywnym skutkom dotyczy działalności własnej dużych przedsiębiorstw, jak też ich jednostek zależnych oraz bezpośrednich i pośrednich kontrahentów. Dyrektywa przewiduje odpowiedzialność prawną oraz kary za niedopełnienie wynikających z niej obowiązków, a także ułatwia wnoszenie roszczeń przez osoby poszkodowane oraz organizacje zawodowe i społeczne.

Zgodnie z porozumieniem z zakresu dyrektywy tymczasowo wyłączono sektor finansowy. W przyszłości, po dokonaniu oceny skuteczności tej inicjatywy, możliwe będzie objęcie dyrektywą także usług finansowych.

3.4. Wypłacalność II i IRRD: porozumienie Rady UE i PE co do nowych przepisów dla sektora ubezpieczeń

Rada UE i PE osiągnęły 14 grudnia 2023 r. [wstępne porozumienie](#) w sprawie zmian dyrektywy Wypłacalność II (Solvency II), a także w sprawie nowej dyrektywy o działaniach naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji (Insurance Recovery and Resolution Directive, IRRD).

⁶ W przypadku przedsiębiorstw spoza UE 150 mln euro netto dotyczy przychodów ze sprzedaży uzyskanych w Unii.

⁷ Cel osiągnięcia neutralności klimatycznej UE zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie).

Wstępnie uzgodniony tekst znowelizowanej dyrektywy Wyłącalność II zakłada m.in.:

- motywowanie ubezpieczycieli do inwestowania w kapitał długoterminowy,
- zwiększenie odporności i stabilności sektora ubezpieczeń przez ulepszenie środków dotyczących gwarancji długoterminowych i wprowadzenie do regulacji kwestii makroostrożnościowych,
- zwiększenie elastyczności i zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla małych zakładów oraz lepszą koordynację postępowania krajowych organów nadzoru w kwestii działalności transgranicznej zakładów ubezpieczeń i reasekuracji,
- zwiększenie ochrony konsumentów, w szczególności podczas zakupu ubezpieczenia w innym państwie członkowskim, przez usprawnienie współpracy między organami nadzoru oraz lepsze informowanie konsumentów,
- nowe zadania dla Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (European Insurance and Occupational Pensions Authority, EIOPA), m.in. opracowanie norm technicznych (np. przepisów doprecyzowujących i ujednociających wdrażanie dyrektywy w państwach członkowskich).

Nowe zharmonizowane procedury restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji wobec ubezpieczycieli (IRRD) przewidują m.in.:

- obowiązek ustanowienia przez państwa członkowskie krajowych organów ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w sektorze ubezpieczeń,
- przyznanie krajowym organom nadzoru uprawnień umożliwiających podjęcie interwencji na wczesnym etapie,
- obowiązek przygotowywania przez określone zakłady oraz grupy ubezpieczeniowe i reasekuracyjne prewencyjnych planów naprawy, a także przedstawiania ich krajowym organom nadzoru,
- obowiązek przygotowywania przez organy ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji planów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji dla zakładów i grup ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych reprezentujących co najmniej 40% rynku. Organy te będą dysponować następującymi narzędziami i procedurami: narzędziami umorzenia i konwersji, instrumentem braku płynności (*solvent run-off*), instrumentem zbycia działalności, instrumentem wydzielenia aktywów czy instrumentem zakładu pomostowego.

Ponadto do IRRD wprowadzono przepisy o mechanizmach finansowania oraz o przeglądzie ubezpieczeniowych systemów gwarancyjnych.

Po ostatecznym sfinalizowaniu uzgodnione projekty zostaną formalnie przyjęte przez Radę UE i PE.

3.5. Uzgodnienie mandatu negocjacyjnego Rady UE w sprawie projektu rozporządzenia o działalności ratingowej ESG⁸

Rada [osiągnęła](#) 20 grudnia 2023 r. [porozumienie](#) co do mandatu negocjacyjnego dotyczącego projektu rozporządzenia w sprawie działalności ratingowej z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (*environmental, social and governance*, środowisko, społeczna odpowiedzialność, ład korporacyjny, ESG). Celem projektu rozporządzenia, [przedstawionego](#) przez KE 13 czerwca 2023 r., jest zapewnienie większej przejrzystości i rzetelności w tworzeniu ratingów ESG, zwiększenie porównywalności tych ratingów oraz poprawienie jakości informacji na ich temat, a także przeciwdziałanie konfliktom interesów w firmach ratingowych⁹. Mandat negocjacyjny PE został [uzgodniony](#) 13 grudnia 2023 r. Trójstronne negocjacje, tzw. trilogi, między KE, PE i Radą UE rozpoczną się w styczniu 2024 r. Ich celem jest ostateczne opracowanie rozporządzenia.

3.6. Porozumienie w sprawie reformy unijnych ram zarządzania gospodarczego

W dniu 21 grudnia Rada UE [osiągnęła](#) porozumienie w sprawie aktów prawnych reformujących unijne ramy zarządzania gospodarczego. Przyjęła mandat negocjacyjny odnośnie do rozporządzenia o skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i wielostronnego nadzoru budżetowego oraz porozumienie na potrzeby konsultacji z PE w sprawie rozporządzenia o przyspieszeniu i wyjaśnieniu procedury nadmiernego deficytu oraz dyrektywy o wymogach dla ram budżetowych państw członkowskich. Projekty aktów legislacyjnych zostały zaproponowane przez KE w kwietniu 2023 r. i mają na celu zapewnienie solidnych, stabilnych finansów publicznych w krajach UE, a zarazem promocję zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego.

Główną nowością reformy jest wprowadzenie średniookresowych planów polityk budżetowych i strukturalnych, przygotowywanych przez państwa członkowskie na okres 4–5 lat. Mają one wskazywać cele budżetowe, priorytetowe reformy i inwestycje oraz środki służące wyeliminowaniu zakłóceń równowagi makroekonomicznej. Zgodnie z projektami KE z kwietnia 2023 r. plany te zastąpią obecne programy stabilności lub konwergencji oraz krajowe programy reform.

Porozumienie zakłada, że wysiłki zmierzające do redukcji długu będą różnicowane dla każdego państwa członkowskiego. W projektach znalazły się zapisy o tzw. trajektorii technicznej. Będzie ona wyrażona jako średniookresowe wydatki netto dla każdego państwa członkowskiego o długu publicznym przekraczającym wartość referencyjną 60% PKB lub deficycie sektora instytucji rządowych i samorządowych powyżej wartości referencyjnej 3% PKB. Trajektorria techniczna miałaby służyć temu, aby pod koniec czteroletniego okresu korekty fiskalnej dług publiczny wykazywał wiarygodną tendencję spadkową lub w średnim okresie utrzymywał się na poziomie poniżej 60%

⁸ Czynniki, na podstawie których tworzone są ratingi i oceny pozafinansowe przedsiębiorstw, państw i innych organizacji. Składają się z trzech elementów: *environmental, social* oraz *governance* – środowisko, społeczna odpowiedzialność i ład korporacyjny.

⁹ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z maja–czerwca 2023 r.

PKB, a prognozowany deficyt znalazł się poniżej 3% PKB i utrzymywał się na tym poziomie w średnim okresie.

Aby zachęcić do reform i inwestycji na rzecz zrównoważonego wzrostu oraz wsparcia stabilności fiskalnej, Rada UE uzgodniła, że w wypadku prowadzenia takich działań państwa członkowskie będą mogły wnioskować o wydłużenie okresu korekty fiskalnej z czterech do siedmiu lat.

Odnosnie do procedury nadmiernego deficytu (PND) w projektach założono, że:

- 1) PND inicjowana z powodu przekroczenia kryterium deficytu sektora instytucji rządowych nie zmieni się;
- 2) PND podejmowana ze względu na przekroczenie kryterium długu publicznego byłaby uruchamiana, gdyby kraj z długiem publicznym powyżej 60% PKB odszedł od uzgodnionej średniookresowej ścieżki wydatkowej.

Na początku 2024 r. powinny się rozpocząć negocjacje z PE w sprawie rozporządzenia o skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i wielostronnego nadzoru budżetowego. Rozporządzenie o przyspieszeniu i wyjaśnieniu procedury nadmiernego deficytu oraz dyrektywa o wymogach dla ram budżetowych państw członkowskich wymagają konsultacji z PE.

4. Eurogrupa

4.1. Posiedzenie Eurogrupy 7 grudnia

Podczas [posiedzenia](#) przyjęto oświadczenie Eurogrupy ws. projektów planów budżetowych państw strefy euro na 2024 r. Odnotowano w nim, że po trzech latach ekspansji fiskalnej, realizowanej w odpowiedzi na kryzys COVID-19 oraz kryzys energetyczny wywołany agresją Rosji na Ukrainę, w 2023 r. nastawienie polityki fiskalnej w państwach strefy euro stało się bardziej restrykcyjne. Wynikało to z potrzeby zapewnienia stabilności finansów publicznych oraz wspierania działań z zakresu polityki pieniężnej ukierunkowanych na przywrócenie stabilności cen. W 2024 r. oczekiwane jest dalsze zaostrzenie polityki fiskalnej w związku z wycofywaniem większości środków zastosowanych w odpowiedzi na gwałtowny wzrost cen energii.

Członkowie Eurogrupy potwierdzili swoje zaangażowanie w konsolidację fiskalną w celu wzmocnienia stabilności budżetowej, odbudowania buforów fiskalnych, zapewnienia wyższego wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia odporności strefy euro na przyszłe wyzwania makroekonomiczne. Ponadto zadeklarowali kontynuowanie inwestycji i reform strukturalnych, zwłaszcza w obszarach będących wspólnymi priorytetami UE, takich jak transformacja ekologiczna i cyfrowa oraz zdolności obronne. Podkreślili także znaczenie zapewnienia skutecznej absorpcji środków finansowych z RRF oraz innych funduszy UE.

Nawiązując do oceny projektów planów budżetowych państw strefy euro dokonanej przez KE¹⁰, Eurogrupa zwróciła uwagę na ryzyko braku zgodności projektów planów budżetowych Belgii, Chorwacji, Finlandii i Francji z zaleceniami fiskalnymi Rady. Zachęciła te państwa, by rozważyły podjęcie działań niwelujących zagrożenia w obszarze polityki budżetowej zidentyfikowane przez KE.

W trakcie posiedzenia wymieniono poglądy na temat zaleceń dotyczących polityki gospodarczej strefy euro opublikowanych w ramach tzw. semestru europejskiego¹¹ oraz przeprowadzono dyskusję (z udziałem przedstawicieli Bułgarii i Danii) o funkcjonowaniu mechanizmu kursów walutowych (*exchange rate mechanism*, ERM II). Ponadto wysłuchano informacji na temat priorytetów gospodarczych i finansowych nowego rządu Luksemburga (taka prezentacja jest zwyczajową praktyką w Eurogrupie i odbywa się zawsze wtedy, gdy władzę w państwie strefy euro przejmuje nowy rząd).

Podczas posiedzenia w składzie rozszerzonym, zgodnie z podejściem uzgodnionym przez Eurogrupę w maju 2023 r., rozmawiano z zaproszonymi uczestnikami rynku na temat przyszłości

¹⁰ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z października–listopada 2023 r.

¹¹ Więcej na ten temat w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z października–listopada 2023 r.

europejskich rynków kapitałowych i finansowych. Ministrowie zakończyli drugi etap prac, mający na celu identyfikację przeszkód, czynników umożliwiających postęp i potencjalnych rozwiązań wspierających rozwój rynków kapitałowych. Ostatnim etapem, zaplanowanym na początek 2024 r., jest określenie priorytetów politycznych przyszłych prac, zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym, które będą stanowić podstawę mandatu KE na następną kadencję.

5. Europejski Bank Centralny

5.1. Posiedzenie Rady Prezesów 14 grudnia

Rada Prezesów Europejskiego Banku Centralnego (EBC) na [posiedzeniu](#) 14 grudnia 2023 r. po raz drugi z rzędu pozostawiła podstawowe stopy procentowe bez zmian. W ocenie Rady utrzymanie obecnego poziomu podstawowych stóp procentowych przez odpowiednio długi czas istotnie przyczyni się do przywrócenia inflacji do docelowego poziomu 2% w średnim okresie. Rada zapowiedziała, że w przyszłości zapewni odpowiednio restrykcyjny poziom stóp procentowych. Ponadto utrzymała dotychczasowe podejście do ustalania poziomu stóp procentowych, uwzględniając ocenę perspektyw inflacji w kontekście napływających danych gospodarczych i finansowych, dynamikę inflacji bazowej oraz siłę transmisji polityki pieniężnej. Rada Prezesów wyraziła także gotowość do dalszego dostosowywania instrumentów polityki pieniężnej w celu obniżenia inflacji do docelowego poziomu i zagwarantowania płynnej transmisji polityki pieniężnej. Dodatkowym wsparciem w tym zakresie pozostaje instrument ochrony transmisji (*transmission protection instrument*).

Podczas [konferencji prasowej](#) prezes EBC Christine Lagarde przedstawiła ocenę inflacji i sytuacji gospodarczej. W ostatnich miesiącach 2023 r. inflacja w strefie euro obniżyła się i według szacunku Eurostatu w listopadzie 2023 r. wyniosła 2,4% w ujęciu rok do roku. Spadek dotyczył wszystkich składowych inflacji i wynikał z wpływu zacieśnienia polityki pieniężnej na popyt, poprawy warunków podaży oraz wygasania efektów wcześniejszego szoku energetycznego. Przewiduje się, że pomimo odnotowanego spadku inflacja w krótkim okresie przejściowo wzrośnie z powodu odbicia inflacji cen energii. Według grudniowych [projekcji](#) makroekonomicznych ekspertów Eurosystemu dla strefy euro średnia stopa inflacji wyniesie 5,4% w 2023 r., 2,7% w 2024 r., 2,1% w 2025 r. i 1,9% w 2026 r. Szacunki na lata 2023 i 2024 względem projekcji wrześniowych obniżono odpowiednio o 0,2 i 0,5 pkt proc. Zgodnie z najnowszą projekcją wzrost gospodarczy w krótkim okresie pozostanie stłumiony, a następnie będzie się powiększał w miarę wzrostu dochodów realnych oraz poprawy popytu zewnętrznego. W ocenie ekspertów Eurosystemu wzrost gospodarczy wyniesie średnio 0,6% w 2023 r., 0,8% w 2024 r. oraz 1,5% w latach 2025 i 2026. Oznacza to, że szacunki na 2023 i 2024 r. nieznacznie obniżono – o 0,1 i 0,2 pkt proc.

Podstawowe stopy procentowe EBC

Rada Prezesów utrzymała trzy podstawowe stopy procentowe EBC na obecnym poziomie, tj.:

- 4,50% – stopa procentowa podstawowych operacji refinansujących,
- 4,75% – stopa kredytu w banku centralnym,
- 4,00% – stopa depozytu w banku centralnym na koniec dnia.

Program skupu aktywów

Portfel papierów wartościowych nabytych w ramach programu skupu aktywów jest nadal zmniejszany. Od lipca 2023 r., zgodnie z zapowiedzią z majowego [posiedzenia](#), Eurosystem nie inwestuje już spłat kapitału z tytułu zapadających papierów wartościowych.

Nadzwyczajny program zakupów w czasie pandemii

W pierwszym półroczu 2024 r. Rada Prezesów zamierza reinwestować kapitał z tytułu zapadających papierów wartościowych nabytych w ramach nadzwyczajnego programu zakupów w czasie pandemii (*pandemic emergency purchase programme*, PEPP). Zgodnie z [decyzją](#) Rady Prezesów z 15 czerwca 2022 r. kapitał z tytułu zapadających papierów wartościowych z portfela PEPP będzie nadal reinwestowany elastycznie, tak aby zapewnić należyte funkcjonowanie mechanizmu transmisji polityki pieniężnej. W drugim półroczu Rada Prezesów zamierza zmniejszać portfel PEPP średnio o 7,5 mld euro miesięcznie. Reinwestycje w ramach programu PEPP są planowane do końca 2024 r.

Operacje refinansujące

W miarę spłacania przez banki kwot pożyczonych w ramach ukierunkowanych dłuższych operacji refinansujących Rada Prezesów będzie regularnie oceniać, jak ukierunkowane operacje pożyczkowe wpływają na nastawienie polityki pieniężnej.

5.2. Aktualizacja klucza kapitałowego EBC

Rada Prezesów podjęła 21 grudnia 2023 r. [decyzje](#) w sprawie przeprowadzanej co pięć lat aktualizacji klucza subskrypcji kapitału EBC i udziałów przypadających na krajowe banki centralne¹². Aktualizacji dokonano na podstawie danych KE. Nowy klucz zaczął obowiązywać 1 stycznia 2024 r. Ostatnia aktualizacja klucza subskrypcji kapitału EBC odbyła się 1 lutego 2020 r. w następstwie wyjścia Wielkiej Brytanii z UE. Udział NBP w kluczu subskrypcji kapitału EBC od 1 stycznia 2024 r. wzrósł z 6,0335% do 6,0968%. W związku z tym subskrybowany przez NBP kapitał zwiększył się z 653 126 801,54 euro do 659 979 031,02 euro. Biorąc pod uwagę zobowiązanie NBP do zapłaty 3,75% udziałów w subskrybowanym kapitale, spowodowało to zwiększenie wkładu NBP z 24 492 255,06 euro do 24 749 213,66 euro.

5.3. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych

W ramach konsultacji projektów krajowych oraz unijnych aktów prawnych EBC opublikował w grudniu br. następujące [opinie](#):

¹² Udział krajowego banku centralnego w kapitale EBC oblicza się według klucza subskrypcji, tj. wagi odpowiadającej – w równych częściach – udziałowi danego państwa członkowskiego w całkowitej liczbie ludności i produkcie krajowym brutto UE.

- do projektu zmian greckiego prawa podatkowego w sprawie wyłączenia możliwości zakupu nieruchomości za gotówkę i rozszerzenia rozwiązań podatkowych zniechęcających do korzystania z gotówki (CON/2023/39),
- do projektu belgijskiej ustawy zmieniającej Kodeks handlowy w zakresie obowiązku akceptowania przez przedsiębiorców płatności gotówkowych konsumentów (CON/2023/40),
- do projektu regulacji włoskiej w sprawie odpowiedzialności banku centralnego Włoch oraz członków jego organów decyzyjnych i pracowników, a także zasad dotyczących okresu zakazu konkurencji (*cooling-off*) i okresu przed podjęciem zatrudnienia (*cooling-in*), mających zastosowanie do członków jego organów zarządzających i kadry kierowniczej najwyższego szczebla (CON/2023/41),
- do projektu łotewskiej regulacji w sprawie ponoszenia przez instytucje kredytowe tymczasowej opłaty na rzecz ochrony kredytobiorców hipotecznych (CON/2023/42),
- do projektów regulacji litewskich w sprawie zaokrąglania płatności gotówkowych denominowanych w euro (CON/2023/43),
- do zaktualizowanego projektu regulacji słoweńskiej w sprawie pomocy prawnej dla byłych posiadaczy kwalifikowanego kredytu bankowego (CON/2023/44),
- do projektu regulacji holenderskiej w sprawie nałożenia podatku na instytucje kredytowe (CON/2023/45),
- do polskiej ustawy o finansowaniu społecznościowym przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom w sprawie wakacji kredytowych (CON/2023/46),
- do projektu cypryjskiego pakietu legislacyjnego w sprawie zarządzania kryzysowego w sektorze bankowym (CON/2023/47).

6. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

6.1. Raport w sprawie czynników ryzyka w sektorze bankowym UE

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA) opublikował 12 grudnia 2023 r. kolejny [raport](#) o czynnikach ryzyka dla sektora bankowego w UE. Analizy przeprowadzono na podstawie danych nadzorczych dla 164 banków z 30 państw UE i Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), których aktywa stanowią około 80% aktywów sektora bankowego UE i EOG.

EBA stwierdził, że otoczenie makroekonomiczne, w którym funkcjonują banki, cechuje się podwyższoną niepewnością. Dynamika PKB pozostaje niska i utrzymuje się presja inflacyjna. Rynki finansowe oczekują także, że w najbliższych kwartałach inflacja prawdopodobnie pozostanie powyżej celów banków centralnych. Nasiliło się również ryzyko geopolityczne w efekcie wojny w Ukrainie, napięć na Bliskim Wschodzie oraz pogorszenia relacji handlowych między USA, UE i Chinami.

Czynniki związane z ochroną środowiska, kwestiami społecznymi i ładem korporacyjnym (ESG) zaczynają odgrywać coraz większą rolę w działalności banków. Ryzyko klimatyczne może negatywnie wpłynąć na jakość kredytów, gdy wystąpią ekstremalne zjawiska pogodowe. Ponadto wyższe koszty transformacji energetycznej w niektórych branżach znacznie osłabiają jakość ekspozycji banków na te branże. Czynniki ESG potencjalnie prowadzą zatem do materializacji ryzyka w bilansach banków oraz do pojawienia się ryzyka reputacyjnego. Obecnie wyzwaniem dla banków jest uwzględnianie czynników ESG w modelach biznesowych, co utrudniają braki w danych oraz niepewność związana z wymogami regulacyjnymi i przepisami dotyczącymi przejrzystości.

Wysokie stopy procentowe wynikające z restrykcyjnej polityki pieniężnej silnie oddziałują na kondycję sektora finansowego na świecie. Wpłynęły na spowolnienie na rynkach nieruchomości i wywołały przecenę obligacji utrzymywanych przez banki do terminu zapadalności, głównie w bankach w USA. Ogólny wpływ wysokich stóp procentowych na banki w UE okazał się jednak pozytywny, gdyż ich rentowność się poprawiała, głównie dzięki rosnącej marży odsetkowej, osiągając rekordowe poziomy. Skala wzrostu rentowności zależała jednak od modeli biznesowych banków i struktury ich bilansów. EBA spodziewa się, że poprawa rentowności będzie ograniczana przez obecnie niski popyt na kredyt, niewielką dynamikę akcji kredytowej (zwłaszcza w przypadku kredytów hipotecznych), rosnące koszty finansowania i koszty operacyjne, jak również potencjalną presję na wzrost odpisów na ryzyko kredytowe.

Nie obserwuje się znacznego spadku jakości aktywów w bankach w UE. Pomimo pogorszenia otoczenia makroekonomicznego wskaźnik kredytów zagrożonych jest na rekordowo niskim

poziomie (1,8% w połowie 2023 r.). Mimo to rośnie wolumen nowych kredytów zagrożonych, a udział kredytów w Fazie II¹³ w całości portfela wciąż jest podwyższony (9,1%). Szczególnie problematyczne dla banków są kredyty hipoteczne, ekspozycje na rynek nieruchomości i na branżę szczególnie narażone na wzrost kosztów energii.

Banki w UE nie mają problemów z ryzykiem płynności i istotnie przekraczają minimalne wymogi regulacyjne w tym zakresie. Rosną jednak koszty finansowania banków, w szczególności ze źródeł rynkowych, oraz narasta presja na podnoszenie oprocentowania depozytów. Zgodnie z wyliczeniami EBA wskaźniki adekwatności kapitałowej znajdują się na rekordowo wysokich poziomach (w połowie 2023 r. wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 wyniósł 16%, a wskaźnik dźwigni 5,7%). Wynika to głównie z poprawy bazy kapitałowej dzięki zyskom zatrzymanym, przy stagnacji aktywów ważonych ryzykiem. EBA przestrzega jednak przed nasilaniem się ryzyka operacyjnego, w szczególności cybernetycznego, w efekcie procesów digitalizacji w sektorze oraz konfliktów geopolitycznych.

Wraz z raportem EBA opublikował również dane na temat sytuacji finansowej europejskich banków, przygotowane w ramach tzw. [ćwiczenia ujawniającego](#) (*transparency exercise*). Tabele zawierają szczegółowe informacje na temat aktywów i pasywów, pozycji kapitałowych, ekspozycji na ryzyko oraz jakości aktywów 123 banków z 26 państw UE i EOG. Dane są przedstawione na najwyższym poziomie konsolidacji i dotyczą stanu na 30 września 2022 r., 31 grudnia 2022 r., 31 marca 2023 r. oraz 30 czerwca 2023 r.

6.2. Opinia EBA w sprawie zielonych kredytów

Odpowiadając na zapytanie KE, 15 grudnia 2023 r. EBA opublikował swoją [opinię](#) i towarzyszący jej [raport](#) w sprawie zielonych pożyczek i kredytów hipotecznych. EBA przedstawia w nich informacje na temat rynku zielonych kredytów w UE oraz powiązanych z nimi praktyk w sektorze bankowym, a także wyzwania zidentyfikowane na tym rynku.

Według danych EBA zielone kredyty stanowią obecnie niewielką część całkowitej kwoty kredytów udzielanych przez sektor bankowy (średnio 4,5%). Aby ułatwić bankom rozwój rynku zielonych kredytów, EBA proponuje przygotowanie ich jednolitej unijnej definicji oraz opracowanie zasad dobrowolnego oznaczania kredytów jako „zielone”. W inicjatywach tych powinny być wykorzystane obecne praktyki rynkowe i standardy branżowe, które są zgodne z celami UE w zakresie ochrony środowiska.

---

¹³ Zgodnie z Międzynarodowym Standardem Sprawozdawczości Finansowej 9 są to ekspozycje, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe.

6.3. Raport w sprawie limitu ochrony depozytów

Dnia 18 grudnia 2023 r. EBA opublikował [raport](#) dotyczący limitu ochrony depozytów oferowanej przez systemy gwarantowania depozytów (*deposit guarantee schemes, DGS*). Raport bada obecny stopień objęcia tą ochroną depozytów, w tym depozytów organów publicznych, jak również możliwość jej zwiększenia. Raport powstał na prośbę KE, w ramach prac nad zmianą zasad zarządzania kryzysowego i ochrony depozytów, które obecnie toczą się na forum UE.

Z raportu wynika, że obecny poziom ochrony nadal – pomimo inflacji – znacznie przekracza wartość przeciętnego depozytu, a 96% deponentów jest w całości objętych ochroną. Pozostałe 4% to głównie przedsiębiorstwa, które posiadają więcej niż połowę depozytów ogółem. Poza analizą bieżącej sytuacji EBA przeanalizował również skutki zwiększenia obowiązującego limitu gwarancji ze 100 tys. euro do 150 tys. euro oraz 250 tys. euro, jak również podniesienia limitu dla depozytów przedsiębiorstw do 1 mln euro. Z badania wynika, że podwyższenie poziomu gwarancji miałyby pozytywny, ale ograniczony wpływ na stabilność systemu finansowego i ochronę deponentów. Nie dotyczyłyby zdecydowanej większości już dziś chronionych deponentów, a byłyby kosztowne dla systemów gwarantowania depozytów. Według EBA nie ma zatem potrzeby zmiany limitu gwarancji. W odniesieniu do ewentualnego objęcia ochroną depozytów organów publicznych EBA wskazuje, że miałyby to ograniczony wpływ na sektor z uwagi na niewielką liczbę takich organów wśród deponentów banków UE – ich depozyty stanowią jedynie 4,8% depozytów gwarantowanych. Poza tym większość ich depozytów znacznie przekracza limit 100 tys. euro, więc objęcie ich ochroną nie zniweluje bodźców do wcześniejszego wypłacania środków. Niemniej jednak EBA podtrzymał swoją rekomendację z 2019 r. dotyczącą potrzeby rozszerzenia gwarancji o depozyty organów publicznych.

6.4. Raport w sprawie wymogu pokrycia płynności

EBA opublikował 20 grudnia 2023 r. kolejną edycję [raportu](#) na temat kształtowania się miar płynności finansowej w bankach UE. Wskaźniki pokrycia płynności (*liquidity coverage ratio, LCR*) zostały obliczone na podstawie danych pozyskanych od 372 banków z 27 państw UE i trzech państw z EOG, według stanu na koniec czerwca 2023 r.

Średni ważony poziom wskaźnika LCR dla badanych banków wyniósł 163% i w ujęciu rok do roku spadł o 3 pkt proc. Dla globalnych instytucji o znaczeniu systemowym był niższy i wynosił 146%. W przypadku innych instytucji o znaczeniu systemowym kształtował się na poziomie 165%, a w pozostałych instytucjach osiągnął 217%. We wszystkich bankach wartość wskaźnika kształtowała się powyżej wymaganego minimum 100%.

Jesienią 2022 r. nastąpił wyraźny spadek wpływów netto (mianownik wskaźnika LCR), który został jedynie częściowo skompensowany spadkiem wartości aktywów płynnych wysokiej jakości

(*high-quality liquid assets*, HQLA) (licznik wskaźnika LCR). Spadek wpływów netto wynikał głównie z przesunięcia przez banki depozytów detalicznych do kategorii wyłączonych z obliczania wpływów, podczas gdy spadek HQLA spowodowało przede wszystkim stopniowe ograniczanie nadwyżki płynności przez kilka banków centralnych UE. W pierwszej połowie 2023 r. odnotowano dalszy spadek wartości HQLA (z przejściowym wzrostem w marcu w związku z globalnymi zaburzeniami w sektorach bankowych), natomiast odpływy netto pozostały stabilne. Negatywny wpływ na LCR banków w UE ma również trwające ograniczanie programów dostarczania płynności przez banki centralne (programów skupu aktywów i długoterminowych operacji refinansujących).

Podobnie jak w poprzednich latach EBA stwierdził, że banki w UE mają znacznie niższą płynność w walutach obcych, w szczególności w funtach szterlingach (GBP) i w dolarze amerykańskim (USD). Średnia wartość LCR dla tych walut wynosiła odpowiednio 108% i 97%. Zwiększa to podatność banków na zakłócenia na rynkach walutowych, gdyż dostęp banków np. do swapów walutowych w okresach napięć rynkowych może być ograniczony. Dlatego też EBA podkreśla, że banki i organy nadzoru muszą zwracać uwagę na niedobory LCR w walutach obcych, aby uniknąć materializacji ryzyka płynności w niestabilnych warunkach rynkowych.

7. Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego

7.1. Raport w sprawie ryzyka wynikającego ze zmian klimatu oraz związanej z nim polityki makroostrożnościowej

ESRB opublikowała 18 grudnia 2023 r. [raport](#) w sprawie ryzyka związanego ze zmianami klimatu oraz ram mającej go ograniczać polityki makroostrożnościowej, przygotowany przez ESRB we współpracy z EBC. W raporcie przeanalizowano trzy obszary: ramy nadzoru nad ryzykiem klimatycznym, ramy polityki makroostrożnościowej w odniesieniu do tego ryzyka oraz propozycje ram analizy wpływu szeroko rozumianych zagrożeń środowiskowych na stabilność finansową.

ESRB opublikowała raport w sprawie polityki makroostrożnościowej mającej ograniczać ryzyko związane ze zmianami klimatu. ESRB przeanalizowała: kwestie dotyczące nadzoru nad ryzykiem klimatycznym, ramy związanej z tym ryzykiem polityki makroostrożnościowej oraz propozycje ram szerszej analizy potencjalnego wpływu degradacji przyrody na stabilność finansową.

W raporcie przedstawiono w szczególności wskaźniki i metody, które można zastosować do monitorowania ryzyka klimatycznego (zarówno ryzyka transformacji, jak i ryzyka fizycznego) oraz oceny jego wpływu na stabilność finansową. Autorzy podkreślają, że obserwowane jest istotne zróżnicowanie podatności poszczególnych podmiotów na to ryzyko – przedsiębiorstw, gospodarstw domowych i państw. Widoczna jest także wysoka koncentracja ryzyka klimatycznego w instytucjach finansowych. Analizy modelowe wykazały, że banki z wysokim poziomem kredytów dla podmiotów działających w sektorach wysokoemisyjnych wykazują w przypadku wystąpienia szoku związanego z transformacją klimatyczną znacznie większe straty niż podmioty stosujące dywersyfikację. Ponadto podatność banków na połączenie ryzyka związanego z transformacją i ryzyka kredytowego może istotnie wzrosnąć w przypadku gwałtownej transformacji klimatycznej. Podkreślono również, że możliwość finansowania zrównoważonej transformacji przez rynki finansowe jest nadal ograniczona.

Zwrócono uwagę, że przy opracowywaniu ram polityki dotyczącej ryzyka klimatycznego konieczne jest zastosowanie podejścia obejmującego zarówno perspektywę mikroostrożnościową¹⁴, jak i makroostrożnościową¹⁵. Strategia makroostrożnościowa w UE dotycząca ryzyka klimatycznego powinna się koncentrować na przeciwdziałaniu systemowemu ryzyku klimatycznemu przez ograniczanie go w bankach, ponieważ są one kluczowymi kredytodawcami dla gospodarki. Jako

¹⁴ Zwiększenie odporności poszczególnych instytucji finansowych na ryzyko klimatyczne.

¹⁵ Dotyczącą wspólnych ekspozycji, rozprzestrzeniania się szoków w systemie finansowym oraz wzajemnego oddziaływania gospodarki realnej i systemu finansowego.

główny instrument makroostrożnościowy ograniczania ryzyka klimatycznego banków wskazano bufory kapitałowe, w tym zmniejszające ryzyko systemowe. Ich uzupełnieniem mogłyby być np. instrumenty ograniczające ryzyko związane z kondycją kredytobiorcy. Stwierdzono ponadto, że polityką makroostrożnościową powinny zostać objęte również instytucje niebankowe.

W ostatniej części raportu przedstawiono propozycję ram szerszej analizy potencjalnego wpływu degradacji przyrody na stabilność finansową. Kilka sektorów gospodarki, w tym rolnictwo, infrastruktura oraz przemysł wydobywczy, może być bezpośrednio dotkniętych skutkami degradacji przyrody, podczas gdy sektory handlu detalicznego i usług mogą odczuwać wpływ pośredni. Ryzyko z tym związane może się przekładać na ryzyko kredytowe, rynkowe i operacyjne w systemie finansowym.

7.2. Opinia w sprawie planów przedłużenia przez władze szwedzkie obowiązywania instrumentu makroostrożnościowego wprowadzonego na podstawie art. 458 rozporządzenia w sprawie rynków kapitałowych

ESRB opublikowała 19 grudnia 2023 r. [opinie](#) oraz będący jej uzupełnieniem [raport](#) w sprawie planów szwedzkiego organu nadzoru finansowego (Finansinspektionen, FI) wydłużenia po raz kolejny¹⁶ (o dwa lata, do końca 2025 r.) obowiązywania ostrzejszych wymogów wprowadzonych na podstawie art. 458 rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych (*capital requirements regulation*, CRR). FI zobowiązał banki, które do obliczania wymogów kapitałowych wykorzystują metody ratingów wewnętrznych, by w przypadku portfela mieszkaniowych kredytów hipotecznych stosowały średnie wagi ryzyka na poziomie co najmniej 25%.

ESRB uznała planowane wprowadzenie przez FI wyżej opisanych wyższych wag ryzyka za działanie właściwe, skuteczne i proporcjonalne. W ocenie ESRB ewentualne negatywne skutki dla rynku wewnętrznego nie będą przewyższać korzyści dla stabilności finansowej wynikających ze zmniejszenia zidentyfikowanego ryzyka systemowego.

7.3. Zalecenie w sprawie planów wprowadzenia przez władze portugalskie sektorowego bufora ryzyka systemowego

ESRB opublikowała 19 grudnia 2023 r. [zalecenie](#) oraz będący jego uzupełnieniem [raport](#) w sprawie planów Banku Portugalii odnośnie do wprowadzenia sektorowego bufora ryzyka systemowego (*sectoral systemic risk buffer*, sSyRB). Bufor w wysokości 4% obowiązywałby w bankach stosujących metody wewnętrznych ratingów. Dotyczyłby kredytów udzielanych osobom fizycznym,

¹⁶ Instrument ten został wprowadzony w 2018 r. na dwa lata, następnie w 2020 r. przedłużono jego obowiązywanie o rok, a w 2021 r. o dwa lata.

zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości mieszkaniowej położonej w Portugalii. Wymóg stosowania sSyRB miały wejść w życie 1 października 2024 r. i obowiązywać dwa lata.

ESBR zaleca, aby Bank Portugalii uznał, że proponowane wprowadzenie sSyRB jest działaniem właściwym, skutecznym i proporcjonalnym do ograniczania zidentyfikowanego ryzyka oraz że nie powoduje nieproporcjonalnych negatywnych skutków dla systemów finansowych w innych państwach członkowskich lub w UE jako całości ani nie utrudnia prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego. ESRB zaleca ponadto, aby Bank Portugalii dokonywał regularnego przeglądu wprowadzanego wymogu nie rzadziej niż raz na dwa lata.

Spis skrótów

AMLA	Anti-money Laundering Agency, urząd ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu
AML/CFT	<i>anti-money laundering and combating the financing of terrorism</i> , przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu
CRR	Capital Requirements Regulation, Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012
DGS	<i>deposit guarantee schemes</i> , systemy gwarantowania depozytów
EBA	European Banking Authority, Europejski Urząd Nadzoru Bankowego
EBC	Europejski Bank Centralny
EIOPA	European Insurance and Occupational Pensions Authority, Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
ERM II	Exchange Rate Mechanism II, mechanizm kursów walutowych
ESG	<i>environment, social and governance</i> (środowisko, społeczna odpowiedzialność, ład korporacyjny) – czynniki, na podstawie których są tworzone ratingi i oceny pozafinansowe przedsiębiorstw, państw i organizacji

FI	Finansinspektionen, szwedzki organ nadzoru finansowego
GBP	funt brytyjski
HQLA	<i>high-quality liquid assets</i> , aktywa płynne wysokiej jakości
IRRD	Insurance Recovery and Resolution Directive, Dyrektywa PE i Rady UE ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji
KE	Komisja Europejska
KPO	krajowe plany odbudowy
LCR	<i>liquidity coverage ratio</i> , wskaźnik pokrycia płynności
NGEU	Next Generation EU, unijny program odbudowy gospodarczej
PE	Parlament Europejski
PEPP	<i>pandemic emergency purchase programme</i> , nadzwyczajny program zakupów w czasie pandemii
PKB	produkt krajowy brutto
PND	procedura nadmiernego deficytu
RRF	Recovery and Resilience Facility, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności
SEAR	Solidarity and Emergency Aid Reserve, rezerwa na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej

sSyRB	<i>sectoral systemic risk buffer</i> , sektorowy bufor ryzyka systemowego
STEP	Strategic Technologies European Platform, platforma na rzecz technologii strategicznych dla Europy
UE	Unia Europejska
USA	United States of America, Stany Zjednoczone Ameryki
USD	dolar amerykański
VAT	<i>value added tax</i> , podatek od wartości dodanej
WRF	wieloletnie ramy okresowe

---

nbp.pl

